

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ζωντιώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΗΛΗΡΩΤΕΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος
» 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γράσιμα διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει
δ. ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.

Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΤΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 30 Νοεμβρίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 52

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Τὸ τέλος τοῦ ὀνείρου

Ὁ Πιτσιρίκος εἶναι ἄρρωστος, ὁ Πιτσιρίκος πεθαίνει... Ὅλοι οἱ γιατροὶ τὸν ἔχουν ἀπελπίσει. Ἀπὸ τυφοειδεῖς πυρετοὶ, μέσα στὸν ἴδιον χρόνον, εἶναι παραπολὺ γιὰ τὸν λεπτὸ αὐτὸν ἀνθρωπάκο Ἐμπρὸς λοιπόν, ἐτοιμαστε τὴ μαύρη ἄμαξα! Ὁ Πιτσιρίκος εἶναι ἄρρωστος, ὁ Πιτσιρίκος πεθαίνει.

Τὴ ἀπελπίσῃα πού βασιλεύει στὸ σπίτι τοῦ Πιερὸτ! Ὁ ἴδιος δὲν κλείνει μάτι, ἡ Καμίλλη κλαίει. Ἡ κυρία Τριμπὸν κάνει δλοένα τὸ σταυρὸ τῆς καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνῃ ἓνα θαῦμα καὶ νὰ γλυτώσῃ ὁ μικρὸς!... Τὸ πιάνο κλειδωμένο, τὸ φλάουτο φεμωμένο. Μὰ τὸ πιὸ θλιβερό ἀπ' ὅλα, ὦ! τὸ πιὸ θλιβερό εἶναι ἓνα μαῦρο φόρεμα, πού κάθεται στὴν ἄκρη τῆς κάμαρας καὶ πλέκει ἀμίλητο ἀπὸ τὸ πρωτὶ ὡς τὸ βράδυ, ἐνῶ τὰ δάκρυα κυλοῦν ἀπὸ τὰ μάτια...

Κι' ὁ Πιτσιρίκος εἶναι ξαπλωμένος σ' ἓνα πούπουλένιο κρεβάτι καὶ δὲν ξέρεي τί δάκρυα χύνονται γύρω του γι' αὐτόν. Ἐχει ἀνοιχτὰ τὰ μάτια του, ἀλλὰ δὲ βλέπει τίποτα, οὔτε ἀκούει, οὔτε μιλά, οὔτε καὶ σκέπτεται διόλου. Σὰν ἓνα λουλούδι ἄρρωστο, ὅχι ἀνθρωπος. Θέλει μοναχὰ ἓν κρύο πανί στὸ μέτωπο κι' ἓνα κομματάκι πάγο στὸ στόμα — αὐτὸ εἶν' ὅλο.

Κάμποσες μέρες περνοῦν ἔτσι, μέρες χωρὶς ὥρες, μέρες σὰν χάος, κι' ὕστερα ξαφνικὰ ἓνα πρωτὶ ὁ Πιτσιρίκος νοιώθει κάτ' ἀφάνταστο. Τοῦ φαίνεται ὅτι τὸν ἀνασύρουν ἀπὸ τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας. Τὰ μάτια του βλέπουν, τ' αὐτιά του ἀκούν. Ἀναπνέει... Ἡ μηχανὴ τῆς σκέψης, πού κοιμόταν σὲ μίαν ἀκροῦλα τοῦ μυαλοῦ του, ξυπνᾷ κι' ἀρχίζει νὰ δουλεύει. Τί! τί! τί! Οἱ ἰδέες ξυπνοῦν, φανερώγονται, ζωντανεύουν. «Ποῦ

εἶμαι; συλλογίζεται ὁ Πιτσιρίκος. Τίνος εἶναι αὐτὸ τὸ μεγάλο κρεβάτι; Καὶ τί κάνουν ἐκεῖνες οἱ τρεῖς κυρίες κοντὰ στὸ παράθυρο; Αὐτὸ τὸ μαῦρο φόρεμα κάπου δὲν τὸ ἔχω ξαναῖδεϊ.»

Γιὰ νὰ ἰδεῖ καλύτερα, ὁ Πιτσιρίκος ἀνασηκώνεται λιγάκι καὶ τότε πέφτει πάλι

«Μὲ τὰ μαῦρα τῆς χέρι πιάνει τὸν Πιτσιρίκο ἀπ' τὸ λαιμό.» (Σελ. 580, στ. β').

λι πίσω, τρομαγμένος... Ἐκεῖ, μπροστά του, εἶδε μίαν καρυδένια ντουλάπα, πού τὴ γνωρίζει, τὴν ἔχει ξαναῖδεϊ! Τί! τί! τί! Ἡ μηχανούλα τοῦ μυαλοῦ του γυρίζει, γυρίζει μὲ ὀρμή. Τώρα ὁ Πιτσιρίκος θυμᾶται: τὸ ξενοδοχεῖο Πιλουά, ὁ θάνατος τοῦ Ζάκ, ἡ κηδεῖα, ἡ βροχή, ὁ Πιερὸτ μὲ τὴν ὀμπρέλλα... Ἐρχονται ὅλα στὴ μνήμη του, πού εἶχε ἀποκοιμηθεῖ, κι' ἡ πρώτη λέξη τοῦ παιδιοῦ, πού γλύτωσε ἀπὸ τὸ θάνατο, εἶν' ἓνας ἀναστεναγμός...

ὥστε μένει ἀφωνη, χάνει τὴ μιλιὰ τῆς.

— Καλημέρα, Καμίλλη, ξαναλέει ὁ Πιτσιρίκος. Σὺ δὲν εἶσαι, ἀλήθεια; Μὲ βλέπεis, μὲ ἀκούς πού σοῦ μιλῶ;

Ἡ Καμίλλη κατορθώνει νὰ μιλήσῃ:

— Ἀν σὲ ἀκούω κι' ἂν σὲ βλέπω, Δανιήλ!... Μὰ καὶ βέβαια σ' ἀκούω καὶ σὲ βλέπω!

— Ἦσουν ἄρρωστος, Καμίλλη;

— Ναι, Δανιήλ, πολὺ ἄρρωστος.

— Εἶμαι πολὺν καιρὸ στὸ κρεβάτι;

— Αὐριο κλείνουν τρεῖς βδομάδες.

— Τί λές! Τρεις βδομ.δες! Τρεις βδομάδες πάνε πού ο καίμενος ο Ζάκ... Δέν τελειώνει τή φράση του και τὰ μάτια του γεμίζουν δάκρυα.

Τή στιγμή αυτή, ο Πιερότ μπαίνει μέσα μ' έναν καινούργιο γιατρό. Είναι ένας διάσημος γιατρός, πού πηγαίνει ἴ-σια στὸν ἄρρωστο και δέν χάνει οὔτε δευτερόλεπτο σὲ κουβέντες. Τοῦ πιάνει τὸ σφυγμὸ, τοῦ κοιτάζει τὰ μάτια και τή γλώσσα και γυρίζει στὸν Πιερότ:

— Καλέ, τί μοῦ φέλνετε κει! Αὐτὸς ἔγινε καλά!

— Ἐγινε καλά!; κάνει ο Πιερότ και σταυροκοπιέται.

— Μάλιστα, ἔγινε καλά! Πετάξτε λοιπόν, σὰς παρακαλῶ, τὸν πάγο ἀπὸ τὸ παράθυρο και ἐτοιμάστε του μιὰ φτερούγα ἀπὸ πουλὶ... Ἐλάτε, ἡσυχάστε, μικρὴ μου δεσποινίς: σὲ οὐκὼ μέρες ὁ κατεργαράκος θὰ εἶναι ὀρθιος, σὰς δίνω τὸ λόγο μου... Ἀλλὰ τὸ νοῦ σας: ἡ-συχία ἀπόλυτη! Καμμιά συγκίνηση, καμμιά φροντίδα. Ἀλλοιῶς παίρνω πίσω τὸ λόγο μου!

Κι' ὁ διάσημος γιατρός χαϊδεύει στὸ μάγουλο τὸν Πιτσιρικό, χαμογελᾷ στὴ δεσποινίδα Καμίλλη και φεύγει γρήγο-ρα-γρήγορα μαζί με τὸν Πιερότ, πού κλαίει ἀπὸ τὴ χαρὰ του και ψιθυρίζει:

— Ἀχ, κύριε γιατρέ... θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ... θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ...

Ἡ Καμίλλη πολεμᾷ νὰ κοιμίσει τὸν ἄρρωστο, μὰ καίνοσ ἀντιστέκεται:

— Καμίλλη, μὴ φεύγεις... Πῶς θέ-λεις νὰ κοιμηθῶ με τὴ λύπη πού ἔχω;

— Μὰ ναί, Δανιήλ, πρέπει νὰ κοιμη-θεῖς. Τὸ εἶπε ὁ γιατρός. Ἐλα, κλείσε τὰ μάτια σου και μὴ συλλογίζεσαι τίπο-τα... Θὰ γυρίσω σὲ λίγο. Κι' ἂν ἔχεις κοιμηθεῖ, θὰ μείνω πολὺ.

— Καλά, καλά, κοιμοῦμαι... Ἀλλὰ μιὰ λέξη μοναχά, Καμίλλη: ποιά εἶν' αὐτὴ ἡ κυρία με τὸ μαῦρο φόρεμα πού εἶδα πρὶν ἔκει στὸ παράθυρο;

— Κυρία με μαῦρο φόρεμα;

— Ναί, μιὰ κυρία με μαῦρο φόρεμα πού ἔπλεκε πλάι στὸ παράθυρο... Τῶ-ρα δέν εἶναι. Μὰ τὴν εἶδα πρὶν, εἶμαι βέβαιος.

— Ὅχι, Δανιήλ, κάνεις λάθος! Ἐ-γὼ καθόμουν ἐκεῖδ' ὅλο τὸ πρωτὸ με τὴν κυρία Τριμπόν. Ἀλλὰ ἡ κυρία Τρι-μπόν δὲ φορεῖ μαῦρα, φορεῖ πράσινα...

— Ὅχι, μαῦρο φόρεμα δέν ὑπάρχει δῶ-μέσα. Θὰ τὸ εἶδες στὸν νερό σου... Ἐ-λα τώρα, κοιμήσου. Ἐγὼ φεύγω...

Κι' ἡ Καμίλλη φεύγει γρήγορα-γρή-γορα με τὰ μάγουλα κατακόκινα, σὰ νὰ εἶχε περὶ ἕνα μεγάλο φέμμα.

καμπαρούλα κοντὰ στὸ καμπαναριὸ τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ, τὸ θέατρο, ὅλα τέλος τὰ περασμένα...

Ἐδῶ ἡ πόρτα ἀνοίγει σιγὰ-σιγὰ σὰ νὰθελε κάποιος νὰ μπει μέσα. Κι' ἡ φωνὴ τῆς Καμίλλης ἀκούγεται:

— Μὴ μπαίνειτε!... Ἡ συγκίνηση θὰ τὸν βλάψει, θὰ τὸν σκοτώσει...

Κι' ἡ πόρτα ξανακλείνει σιγὰ σιγὰ, ὅπως εἶχε ἀνοίξει. Μὰ κακὴ τύχη θέ-λησε νὰ πιαστῇ μιὰ ἄκρη ἀπὸ τὸ μαῦ-ρο φόρεμα στὸ κλείσιμο τῆς πόρτας. και τὴν ἄκρη αὐτὴ τὴν εἶδε ὁ Πιτσιρικός...

Μονομιᾶς, ἡ καρδιά του σκίρτησε, τὰ μάτια του ἔλαμψαν, ἀνασκήωθηκε στὸν ἀγκώνα του και φώναξε:

— Μητέρα! Μητέρα! Γιατί δέν ἔρ-χεσαι νὰ με ἴδεις;

Ἡ πόρτα ἀνοίγει παρעוθός. Τὸ μαῦ-ρο φόρεμα δέν κρατιέται πιά, ὅρμα στὸ δωματίο. Μὰ ἀντὶ νὰ τρέξει ἴσια στὸ κρεβάτι, πηγαίνει πρὸς τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ δωματίου, ἀνοίγοντας τὴν ἀγκαλιὰ και φωνάζοντας:

— Δανιήλ! Δανιήλ!

— Ἐδῶ, μητέρα! φωνάζει ὁ Πιτσι-ρικός γελώντας. Μὰ δὲ με βλέπεις;

Τότε ἡ κυρία Ἐσσέτ γυρίζει πρὸς τὴ φωνή, ψηλαφώντας ὁλοένα μέσα στὸν ἄερα με χέρια τρεμμένα και ψιθυρίζει:

— Ἀχ, ναί, χρυσὸ μου παιδί, δὲ σὲ βλέπω, οὔτε και θὰ σὲ ξαναἰδῶ πιά. Ἐχασα τὸ φῶς μου!...

Καθὼς ἀκούει αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Πι-τσιρικός ἀρπίζει μιὰ μεγάλη κραυγὴ και πέφτει σωρὸς πάνω στὸ μαξιλάρι του.

Ἐίκοσι χρόνια δυστυχίας, δύο παιδιὰ πεθαμένα, σπῆτι ρημαγμένο και σκορ-πισμένο, ὅλ' αὐτὰ ἦταν πολὺ βαριά γιὰ τὴν εὐαίσθητη κυρία Ἐσσέτ, και τὰ ὠ-ραῖα τῆς ματάκια ἔσθυσαν πιά ἀπὸ τὰ πολλὰ δάκρυα...

Ἀλλὰ γιὰ τὸν Πιτσι-ρικό, τί φριχτὸ χτύπημα ἦταν αὐτὸ πού τοῦ φύλαγε ἡ μοῖρα στὰ τελευταῖα! Κι' αὐτὸ δέν ἦν ὅσον ἀποτελέσει;

— Ὅχι, ὁ Πιτσιρικός δέν θὰ πεθάνει, δέν πρέπει νὰ πεθάνει. Ποῦ θὰφίσει τὴ γλυκειὰ, τυφλὴ μαννούλα του; Ποῦ θὰ-βρεῖ δάκρυα νὰ κλάψει και τὸ τρίτο παι-δί τῆς; Τί θὰπογίνει ὁ πατέρας, τὸ θυ-μα αὐτὸ τῆς ἐμπορικῆς τιμῆς, πού γυ-ρίζει σὰν Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος, χωρὶς νὰ εὐκαιρεῖ οὔτε νὰ πεταχτεῖ νὰ ἴδῃ τὴ γυναῖκα του, νὰ φιλήσει τ' ἄρ-ρωστο παιδί του και νὰ πᾶει ἕνα λου-λουδάκι στὸ ἄλλο, τὸ πεθαμένο;

Ποιὸς δὲ ξαναφτιάξει τὸ σπιτικό, ὅ-που οἱ δύο ἄνθρωποι γέροι θὰ μαζευτοῦν ἐπιτέλους, νὰ ζεστάνουν τίς τελευταῖες τους μέρες;

— Ὅχι, λοιπόν, ὁ Πιτσιρικός δέν θέλει νὰ πεθάνει, δέν πρέπει νὰ πεθάνει. Τοῦ εἶ-πν' ὅτι γιὰ νὰ γίνῃ πὺδ γρήγορα καλά, πρέπει νὰ μὴ σκέπτεται. δὲν σκέπτεται. Νὰ μὴ μιλά δὲν μιλά. Νὰ μὴν κλαίει δὲν κλαίει... Καὶ κάθεται φρόνιμα στὸ

κρεβάτι του, παίζοντας με τὰ κρόσια τοῦ μαξιλαριοῦ γιὰ νὰ διασκεδάσει, και περιμένοντας ἡσυχὰ νὰ γίνῃ καλά...

Ἡ κυρία Ἐσσέτ δέν ξεκολλᾷ ἀπὸ τὸ προσκεφάλι του, πλέκοντας, ἀπὸ συνή-θεια πιά, με μεγάλη εὐκολία, ἀπαράλ-λαχτα σὰ νὰ εἶχε τὰ μάτια τῆς. Πλάι τῆς κάθεται ἡ κυρία Τριμπόν, και κάθε τόσο ἀνοίγει ἡ πόρτα και ξεπροβᾷ ἡ ἄγαθὴ μορφή τοῦ Πιερότ. Ἀκόμη κι' ὁ ὑπάλληλος με τὸ φλόουτο ἀνεβάνει πού και πού και ρωτᾷ πῶς πηγαίνει ὁ ἄρρωστος.

Καλά, κι' ἡ δεσποινίς Πιερότ; Μή-πως ἔφυγε πιά ἀπ' αὐτὸ τὸ σπῆτι;

— Ὅχι, δέν ἔφυγε. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸν και-ρὸ πού ὁ ἄρρωστος εἶναι πιά «ἐκτὸς κιν-δύνου», δέν μπαίνει στὸ δωματίο, παρὰ μόνο γιὰ νὰ πάρει τὴν κυρία Ἐσσέτ και νὰ τὴν ὀδηγήσει στὴν τραπεζαρία. Λέ-ξη στὸν Πιτσιρικό!...

Ὁ ἄρρωστος θυμᾶται τὴν παλιὰ φιλία τους κι' ἀναστενάζει. Ἀλλὰ δέν ἔχει δι-καίωμα νὰ πεῖ τίποτα, γιατί αὐτὸς μό-νος του χάλασε αὐτὴ τὴ φιλία.

«Ἀς ἀρῶσιν ὅμως αὐτὰ τὰ ὄνειρα, συλλογίζεται, κι' ἂς κοιτάξουμε νὰ κά-νουμε τὸ καθήκον μας στὴ ζωὴ χρειά-ζεται δουλειά, κι' ὁ Πιτσιρικός εἶναι ἀ-πορριζωμένος νὰ δουλέψει, αὐριο κιάλας θὰ μιλήσει στὸν Πιερότ».

Πραγματικά, τὴν ἄλλη μέρα, τὴν ὥρα πού ὁ Πιερότ περνᾷ ἀπὸ τὸ δωματίο στὰ νύχια γιὰ νὰ κατεβεῖ στὸ μαγαζὶ, ὁ Πι-τσιρικός τὸν φωνάζει σιγὰ-σιγὰ:

— Κύριε Πιερότ! Κύριε Πιερότ!

Ὁ καλὸς ἄνθρωπος πλησιάζει στὸ κρεβάτι κι' ὁ Πιτσιρικός τοῦ λέει με συγ-κίνηση:

— Σὲ λίγο θὰ εἶμαι καλά, κύριε Πιε-ρότ, και ἤθελα νὰ μιλήσω σοβαρὰ μαζί σας. Πρῶτα-πρῶτα, νὰ σὰς εὐχαριστή-σω γιὰ ὅσα κάματε γιὰ μένα και γιὰ τὴ μητέρα μου...

Ὁ Πιερότ τὸν κίβει ἀπότομα:

— Οὔτε λέξη πάνω σ' αὐτό, κύριε Δανιήλ! Ὅ, τι ἔκαμα, ἦταν χρέος μου! Τὸ εἶχα ὑποσχεθεῖ στὸν καίμενο τὸ Ζάκ!

— Ναί, ἔξω, κύριε Πιερότ, ὅτι δὲ θέλετε νὰ σὰς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ καλὸ πού κάνατε... Θέλω ὅμως νὰ σὰς μι-λήσω γιὰ κάτι ἄλλο, νὰ σὰς ζητήσω μιὰ χάρη. Ἐμαθα ὅτι ὁ ὑπάλληλός σας φεύγει σὲ λίγο. Μὲ παίρνετε μένα στὴ θέση του; Σταθῆτε, κύριε Πιερότ, νὰ μ' ἀκούσετε ὥς τὸ τέλος...

Ἐξέρω πῶς ἡ διαγωγή μου ἦταν κακὴ κι' ὅτι δέν εἶναι πιά σωστὸ νὰ βρισκόμην μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι. Ἐξέρω ὅτι ἐδῶ μέσα ὑπάρχει κάποιος πού δὲ θέλει νὰ με βλέπει στὰ μάτια του, κάποιος πού τοῦ φέρθηκα ἄσχημα, και με τὸ δικιο του με μισεῖ. Ἀλλὰ σὰς ὑπόσχομαι, κύριε Πιερότ, ὅτι θὰ μένω στὸ μαγαζὶ, ὅτι δὲ θὰνεβαίνω ποτὲ ἀπάνω και δὲ θὰ με βλέπει ποτὲ κανένας...

Ἄν σὰς δώσω

τὸ λόγο μου γιὰ ὅλ' αὐτὰ, θὰ μπορού-σατε νὰ με πάρετε;

Ὁ Πιερότ αἰσθάνεται τὴν ἐπιθυμία νὰ πιάσει στὰ δύο του χέρια τὸ κα σα-ρὸ κεφάλι τοῦ Δανιήλ και νὰ τὸ φιλή-σει. Ἀλλὰ κρατιέται και ἀπαντᾷ ἡσυχᾶ:

— Δὲ μπορῶ νὰ σὰς δώσω ἀπάντη-ση, κύριε Δανιήλ, πρὶν ρωτήσω τὴ μι κρή. Σ' ἐμένα συμφέρει αὐτὴ ἡ δου-λειά. Δὲν ξέρω ὅμως ἂν ἡ μικρή... Τέ-λος, νὰ τὴ ρωτήσουμε. Τώρα θὰχει ση-κωθεί. Καμίλλη! Καμίλλη!

Ἡ Καμίλλη Πιερότ, πού ἔμπνᾷ πάν-τα πρωτὸ σὰν τίς μέλισσες, ποτίζει αὐτὴ τὴ στιγμή τίς τριανταφυλλίδες τῆς. Μπαί-νει μέσα γελαστή και πρόσχαρη σὰν πε-ταλούδα.

— Ἀκουσε δῶ, τῆς λέει ὁ πατέρας τῆς. Ὁ κα Δανιήλ ἀπὸ δῶ θέλει νὰ μπει στὸ μαγαζὶ, τώρα πού φεύγει ὁ ὑ-πάλληλος... Εἰπεῖδ' ὅμως φοβάται ὅτι ἡ παρουσία του θὰ σοῦ εἶναι πολὺ δυ-σάρεστη...

— Πολὺ δυσάρεστη!; λέει ἡ Καμίλ-λη ἀλλάζοντας χρῶμα.

Δὲν μπορεῖ νὰ πεῖ τίποτ' ἄλλο, ἀλλὰ τὰ μάτια τῆς συμπληρώνουν τὰ λόγια τῆς.

Ὁ Πιερότ τότε χαμογελᾷ.

— Νὰ πάρει ἡ εὐχή, θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ, μπορεῖτε νὰ ἐξηγηθεῖτε μονα-χοί σας...

Καὶ σηκώνεται, και πηγαίνει νὰ παί-ξει ταμπούρλο με τὰ δάχτυλά του στὸ ἀντικρινὸ παράθυρο. Ὑστερα, ὅταν θεω-ρεῖ τὴ στιγμή κατάλληλη — τὰ παιδιὰ μόλις πρόφθασαν νὰ ποῦν δύο λέξεις! — γυρίζει πίσω και τοὺς κοιτάζει:

— Λοιπόν;

— Ἀ, κύριε Πιερότ, λέει ὁ Πιτσιρ-ικός, ἡ Καμίλλη ἔχει τὴ δική σας τὴν καρδιά. Μὲ συχώρεσε!

Ἡ ἀνάρρωση τοῦ φίλου μας προχω-ρεῖ τώρα με μεγάλα βήματα. Μαζεύον-ται ὅλοι τριγύρω του, ἡ Καμίλλη δέν τὸ κουνάει βῆμα. Κάνουν σχέδια γιὰ τὸ μέλλον, γιὰ τὸ σπιτικό πού θὰ ξαναφτιά-σουν, γιὰ τὸ γάμο τῆς Καμίλλης με τὸ Δανιήλ. Μιλοῦν και γιὰ τὸν ἀγαπημένο τους τὸ Ζάκ και τὸνομά του τοὺς φέρνει πάντα δάκρυα στὰ μάτια.

Ἡ εὐτυχία ὅμως δέν κάνει τὸν Πιτσι-ρικό νὰ ξεχνᾷ τὸ χρέος του. Βιάζεται νὰ γίνῃ καλά και νὰ κατεβεῖ στὸ μαγα-ζὶ νὰ πιάσῃ δουλειά. Εἶναι ἀποφασισμέ-νος πιά ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παρὰδειγμα πού τοῦδωσε ὁ Ζάκ, πού πέθανε θυμὰ τοῦ καθήκοντος. Κι' ἡ πορσελάνη δέν τὸν κάνει πιά νὰ ντρέπεται, γιατί ἔχει μάθει τώρα ὅτι καμμιά τίμια ἐργασία δὲ φέρνει ντροπή...

Και τώρα, ἀγαπητοί μου ἀναγνώστες, πρὶν τελειώσω αὐτὴ τὴν ἱστορία, θέλω νὰ σὰς ὀδηγήσω ἄλλη μιὰ φορὰ στὸ σα-λόνι τοῦ Πιερότ. Εἶναι ἕν' ἀπόγεμα Κυριακῆς, ὥραίας χειμωνιάτικης Κυρια-

κῆς με λαμπρὴν λιανκάδα. Ὅλο τὸ σπῆτι λαμποκοπᾷ. Ὁ Πιτσιρικός σηκώθηκε, γιατρεμένος πιά, γιὰ πρώτη φορὰ. Εἶναι μαζεμένοι ὅλοι στὸ σαλόνι, ὅπου τὸ τζά-κι σκορπίζει τὴ χαρὰ με τίς φλόγες του.

Μπροστὰ στὸ τζάκι κάθεται ὁ Πιτσι-ρικός σ' ἕνα σκαμνί, στὰ πόδια τῆς τυ-φλῆς μαννούλας, και μιλά σιγὰ-σιγὰ με τὴ δεσποινίδα Πιερότ, πού εἶναι ρόδινη σὰν τὸ τριαντάφυλλο πού ἔχει στὰ μαλ-λιά τῆς. Ὁ κα Δανιήλ κάθεται ἡσυχος στὴ γωνιά του, ἡ κυρία Τριμπόν κι' ἡ κυρία Δανιήλ παίζουν χαρτιά.

Κι' ὁ Πιερότ; Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι κι' ὁ Πιερότ. Κάθεται πλάι στὸ παράθυρο, μισοκρυμμένος στὴν κουρτίνα, και κάτι ζωγραφίζει με ἀφροσίωση και προσοχή. Δίπλα του ἔχει διαβήτες, μολύβια και πινέλλα.

Μὰ ζωγράφος λοιπὸν ἔγινε ὁ Πιε-ρότ, ἡ μηχανικός;

Σταθῆτε και θὰ μάθετε... Ὁ Πιερότ τελείωσε τὴ δουλειά του και πλησιάζει σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ πίσω τὴν Καμίλλη και τὸν Δανιήλ. Καὶ ἔαφνικά βγάζει και τοὺς δείχνει μιὰ μεγάλη ἐπιγραφή:

— Ἐ, παιδιὰ, πῶς σὰς φαίνεται;

Δυὸ φωνὲς μαζί τοῦ ἀπαντοῦν:

— Ὡ, μπαμπά!

— Ὡ, κύριε Πιερότ!

— Τί εἶναι; τί εἶναι; ρωτᾷ ἡ καί-μένη ἡ τυφλή.

Κι' ὁ Πιερότ ἀπαντᾷ χαρούμενος:

— Τί εἶναι, κυρία Ἐσσέτ; Εἶναι... θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ, εἶναι ἕνα σχέδιο τῆς ἐπιγραφῆς πού θὰ βάλουμε στὸ μα-γαζὶ σὲ λίγους μῆνες. Ἐλα, Δανιήλ, διὰ-θασέ το νὰ τ' ἀκούσει ἡ καμμιά σου!

Μέσα στὰ βῆθ' τῆς καρδιάς του, ὁ Πιτσιρικός ἀποχαιρετᾷ τὴ Μοῦσα του γιὰ τελευταία φορὰ. Καὶ πέρνοντας στὰ χέρια του τὴν ἐπιγραφή, διαβάζει δυνα-τὰ και με σταθερὴ φωνὴ τίς λέξεις αὐ-τές, πού συμβολίζουν τὸ μέλλον του:

ΠΟΡΣΕΛΑΝΕΣ ΚΑΙ ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ ΛΑΛΟΥΕΤ
ΕΣΣΕΤ ΚΑΙ ΠΙΕΡΟΤ
ΔΙΑΔΟΧΟΙ

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ «ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΥ»

ΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΣΟΥ ΔΑΚΡΥ

Τὸ σημερινὸ σου δάκρυ, ἄθωο παιδί μου, θεομῶ, πικρὸ, ἀπὸ πάνω σου σκυμμένη, ἦπια μ' ἕνα καρὴγορο φίλῃ μου, και στὴν καρδιά μου στάλαξε και μένει...

Γιατί τόχα, παιδιὰ μου, ἡ ἀδικία τὸ κομισμένο πνεῦμα σας νάγγιζε; γιατί, τόσο μικρά, ἡ ἀπελπισία τὴν τρυφερὴ ψυχὴ σας νὰ ἐρεθίσῃ;

Πῶς θὰθελα σὲ κάθε δάκρυ ἀντάμα, νάστεκε κι' ἕνα στόμα, νάγρυποῦσε, νάκανε νέκταρ, βάλαμο τὸ κλάμμα, τὰ παιδικὰ τὰ μάτια σὰ φιλοῦσε...

Τὸ σημερινὸ σου δάκρυ πού ἔχω γέψει, στὰ χεῖλιά μου ἄλυτο τώρα τὸ νιάνω; γιὰ πὲς μου, τὸ φίλῃ μου νὰ εἰσηγῇ μπόρεσε τῆς καρδοῦλας σου τὸν πόνο...

(Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸ)

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

ΤΟ ΜΥΛΑΡΑΚΙ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

Ζούσαν κάποτε, μὰ στὰ πολλὰ παλιὰ χρόνια, δύο ἀδερφοί. Ὁ ἕνας, ὁ πὺδ με-γάλος, ἦταν ἀδικός, κακὸς και ταμαχιά-ρης: με τὸ ζορμπαλίκι του κατὰφερε νὰ ἔχῃ πολλὰ ἀμπέλια, χωράφια, χρήματα και πάνω ἀπὸ χίλια πρόβατα: κι' ἔτσι με τὴ φαμίλια του χαϊρόταν ὅλα τὰ κα-λὰ τοῦ κόσμου.

Ὁ ἄλλος, ὁ μικρότερος, ἦταν ἀγαθός, δίκαιος και δουλευτῆς ἀκούραστος: μὰ πάντα δούλευε μεροκάματο κι' ἔτσι μεροδοῦλι-μεροφάγι — πού κι' αὐτὸ δέν ἔφτανε νὰ φᾶνε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ ψωμί — κακοπερνοῦσε αὐτὸς κι' ἡ φαμίλια του πούταν μεγάλη.

Τὴν παρμονὴ μιᾶς μεγάλης γιορτῆς ἦταν στενοχωρημένος, γιατί δέν εἶχε λεπτὸ τσακισμένο νὰ πάρῃ κι' αὐτὸς λί-γο κρέας νὰ περάσῃ με τοὺς σπιτικούς του, κι' εἶπε τῆς γυναίκας του νὰ μα-ζέψῃ λίγα χόρτα γιὰ νὰ φᾶνε.

— Καίμενη — τοῦ ἀπάντησε κείνη — δέν ἀποφασίζεις νὰ πᾶς στὸν ἀδερφό σου, πού κι' αὐτὸς δέν ξέρει τί ἔχει, νὰ τοῦ ζητήσῃς νὰ σοῦ δώσῃ, λίγο κρέας νὰ φᾶνε τὰ παιδιὰ μας αὐριο, και νὰ μὴ μείνουνε νηστικά και παραπονεμένα τέ-τοια χρονιάτικη μέρα;

Τὴν ἄκουσε κείνος και, βάζοντας τὴ ντροπὴ στὴ μπάντα, πήγε στὸ σπῆ-τι τ' ἀδερφοῦ του.

Τὸν βρῆκε στὴν αὐλή, καθισμένο μπρὸς σ' ἕνα τραπέζι, με τὸ τομπούκι στὸ στόμα του, νὰ δίνη διαταγὰς στοὺς ἀνθρώπους του πῶς νὰ κάνουν τὰ διά-φορα σφαχτά.

Καθὼς γύρισε κι' εἶδε τὸν ἀδερφό του, πού στεκόταν φοβισμένος και ζαρωμένος, τὸν ρώτησε με ἄγρια φωνή, πῶς τόκανε και ἦρθε ὅς τὸ σπῆτι του.

— Ἡρθα, ἀδερφέ μου, νὰ σὲ παρακα-λέσω νὰ μοῦ δώσῃς λίγο κρέας, ὅχι γιὰ μένα ἡ γιὰ τὴ γυναῖκά μου, παρὰ γιὰ τὰ ἄτυχα τὰ παιδιὰ μου, τὰν ἡψια σου, κι' ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δίνη πὺδ πολλὰ καλά ἀκόμη.

— Νὰ μοῦ κάνῃς τὴ χάρη νὰ ξεκουμ-πιστῇς και νὰ μὰς ἀφήσῃς ἡσυχους, γιατί ἐμεῖς ἐδῶ ἔχουμε δουλειά.

Ὁ μικρὸς ὅμως δέν κουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέση του: ἔμεινε σ' αὐτὴ σὰν ἀπο-σβολωμένος και τὰ μάτια του βούρκω-σαν ἀπὸ δάκρυα. Βλέποντάς τον ὁ μεγά-λος ἔτσι, ξάναψε ἀπὸ τὸ θυμὸ του και, ἀρπάζοντας ἕνα ἀρνὶ ζωντανὸ πού βρέ-θηκε μπροστὰ του, τὸ πέταξε τ' ἀδερ-φοῦ του λέγοντας:

— Ἐφορτώσουμε ἀπ' ἐδῶ και πήγα-νε με δαῦτο στὸ διάβολο!

Ὁ ἄλλος τόκοψε στὸν ὄμο και, σαστι-σμένος ὅπως ἦταν, δέν κατάλαβε οὔτε τὴν πόρτα πῶς βρῆκε γιὰ νὰ βγῇ ἔξω. Ἀμα τράβηξε λίγο δρόμο, ἄρχισε νὰ συλλο-

γιέται—σαν αγαθός που ήταν—γιατί δικό του τάχα τούδωσε ο αδερφός του το άρνι, ή για να το πάει να το δώσει του διαδόλου; Μα πού να τον βρή κι' αυτόν; Και με τη σκέψη που να τον βασάνιζε, περπατούσε σιγά-σιγά, φορτωμένος με το άρνι. Εκεί να και παρουσιάζεται ο διάβολος, που ήξερε τί είχε και τί έκανε ο μεγάλος αδερφός στο μικρότερο.

— Δός μου, του λέει, τάρνι, άφιού μου το στέλνει πεσκέσι άθελά του ο αδερφός σου, που έγω για να τον φέρω σε τέτοια θέση, έχω χαλάσει ντουζίνες τσαρούχια, και σ' πάρε για το θέλημά σου αυτό το μυλαράκι, που έποτε θέλεις, θά έχεις δικό σου ό,τι βάλεις με το νού σου, φτάνει να πής στο μυλαράκι: έτσι:

«Μυλαράκι μου χρυσό,
γύρνα, σέ παρακαλώ,
να μου βγάλεις ό,τι π'ω».

Και άμα πής αυτό που θέλεις, ο μύλος θά γυρίσει και θά έχεις ό,τι του γύρεψες: μα για να σταματήσει ο μύλος, πρέπει πάλι να του πής:

«Μυλαράκι μου χρυσό,
στάσου, σέ παρακαλώ,
ώς που γι' άλλο να σου π'ω».

Γιατί αν δεν κάνεις έτσι για να σταματήσει, αυτό θά γυρίσει όλοένα, και όλοένα θά βγάξει από κεινο που του ζήτησες να βγάλει. Κι' αν καμμιά φορά ο μεγάλος σου αδερφός το μάθη και στο γυρίψη, έδω να του το δανείσας, και τ'ά παρά-πέρα είναι δική μου δουλειά.

Έτσι πήρε ο διάβολος τάρνι κι' ο μεροκαματιάρης αδερφός το μυλαράκι του, και χαρούμενος έτρεξε στο σπίτι του. Εκεί τ'όθωσε να γυρίσει και του ζήτησε να του βγάλει ένα άρνι και κάμποσα φλωριά. Παίρνοντας μ' αυτά διάφορα άλλα φώνια, πέρασε με τη φαμίλια του μια γιορτή που δεν είχε ξανακάνει ποτέ του. Έστερα ζήτησε από το μυλαράκι φλωριά και μ' αυτά αγόρασε τόπο, έχτισε ένα καλό σπίτι, μπήκε με τη φαμίλια του μέσα, κι' όποτε ήθελε φλωριά ή άλλα πράγματα, έδωσε σ' ενέργεια το μυλαράκι, τα είχε και περνούσε ευτυχισμένα.

Ο αδερφός του, σαν είδε την προκοπή του αυτή, το σπίτι του, τα καλά του, άρχισε να τον γλυκοχαιρετά και να τον ζυγώνει, γιατί ήθελε να μάθει πώς έλλαξε τόσο καλά ή κατάστασή του. Από δω τον είχε, από κει τον είχε, τον κατάφερε—σαν αγαθό που ήταν—κι' έμαλε απ' αυτόν πώς τον βρήκε ο διάβολος, πώς του πήρε τάρνι και του χάρισε το μυλαράκι. Τότε το γύρεψε κι' αυτός από τον αδερφό του να του το δώσει για να το ζήτηση, λέει, κάτι που δεν μπορούσε να το βρή πουθενά. Του το έδωσε κείνος και του είπε τί λόγια έπρεπε να λέη για να αρχίσει να γυρίσει ο μύλος, και τί στο τέλος για να σταματήσει.

Ο μεγάλος αδερφός κράτησε στο σπίτι του το μύλο μόνο μια ήμερα, και δεν γύρεψε απ' αυτόν τίποτ' άλλο να του βγάλει παρά φλωριά. Έμισε μ' αυτό μια μεγάλη κασέλα, και έστερα τον έδωσε πίσω στον αδερφό του. Σαν περάσανε λίγες ήμέρες, του τον ξαναζήτησε πάλι για μια ήμερα.

Άμα τον πήρε, μπήκε με τη φαμίλια του στο καράβι του που τότε άρματωμένο από πρίν, κι' ανοίγοντας τα πανιά, ξεκίνησε για κάποιον ταξίδι. Στρώσανε και τραπέζι με λογίων λογίων φαγητά και κάθισε με τη φαμίλια του να φάνε και να γλεντήσουν. Στο φαί άπάνω, τους χρειάστηκε άλάτι και φώναξαν ένα ναύτη να τους φέρη. Ο ναύτης έψαξε από δω, από κει, μέσα στο καράβι γι' άλάτι, μα δεν ήρθε πουθενά ούτε σπυρί. Είπανε τότε να γυρίζανε πίσω ν' αγοράσουν άλάτι, μα θυμήθηκε ο ταμαχιάρης το μυλαράκι του διαδόλου. Τ'όθωσε από την τσέπη του, τ'όσθησε λίγο παράμερα και τούπε να γυρίσει να βγάλει άλάτι: πήρε λίγο, τ'όθωσε στην αλατιέρα, κάθισε κι' αυτός κι' άρχισαν να τον τραγουδούν.

Με τα γιαγλίδικα φαγά και το καλό κρασί, δεν άργησαν για να ήρθουν στο κέφι: ο ταμαχιάρης, ή φαμίλια του, ο καπετάνιος και οι ναύτες, και τ'όρριξαν όστερα στο τραγούδι.

Με τον καλό καιρό που είχε τότε ή θάλασσα, το καράβι έτρεχε με γεμάτα τα πανιά, και τόσο τους άναβε ή όρεξη όλοένα να γλεντοκοπάνε. Άπάνω στο γλέντι, ο μοδίσκος που είχε μείνει στο τιμόνι, είδε πώς το καράβι άρχιζε λίγο-λίγο να κατεβαίνει μέσα στο νερό: σ'α να του είχαν βάλει πολύ φορτίο πάνω του. Φώναξε τότε τον καπετάνιο και του τ'όπε. Έστειλε κείνος τους ναύτες κάτω να ιδούνε μήπως μπάζει από πουθενά νερά, μα νερά δεν έμπαζε παρά είδανε πώς το μυλαράκι, που ήταν εκεί παράμερα, γυρίζοντας όλοένα, είχε βγάλει τόσο άλάτι, που γέμισαν τ' άμπάρια και το κατάστρωμα ως τα μπούνια. Πήγε τότε ο ταμαχιάρης κοντά στο μυλαράκι, τούπε να σταματήσει, μα εκείνο γύρισε πιο γρήγορα: φώναξε και τους άλλους, τ'όκισαν κι' έκείνοι με τα χέρια τους για να μη γυρίσει, μα του χάκου! Εκείνο, με το γύρισμα που έκανε, τους έδωχνε από κοντά του, γυρίζοντας περισσότερο σ'α δαιμονισμένο που ήταν—και δός του όλοένα πολύστεινε τ' άλάτι, τόσο που το καράβι ιμά, από το φορτίο του άλατιού, βυθίστηκε μεσοπέλαγα, βούλιαξε στον πάτο.

Βουλιάζοντας, συνεπήρε μαζί του όσους είχε μέσα και το μυλαράκι, που έτσι έκανε το θέλημα του άφεντικου του του διαδόλου. Αυτός όμως, από τη χαρά του και τη βίαση του να πάρη την ψυχή

του ταμαχιάρη στην κόλαση, δεν νοιάστηκε ούτε το μυλαράκι να πάρη μαζί: του ούτε να του πη να σταματήσει: κι' έτσι από τότε δεν κάνει άλλο παρά να βγάξει άλάτι.

Γιαυτό από εκείνο τον καιρό ή θάλασσα έγινε άρμυρή, και όταν καμμιά φορά οι ναύτες των καραβιών, που τύχει να περάσουν απ' εκεί, βρεθούνε στην ανάγκη να πάρουν νερό, το βρίσκουνε πιο άρμυρό απ' ό,τι είναι στις άλλες μεριές της θάλασσας.

Έτσι φαίνεται: να βγήκε κι' ή παροιμία:

«Η θάλασσα είν' άρμυρή
μα κάπου-κάπου λύσσα».

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΚΙΛΙΑ ΜΕΡΙΑ

ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΧΕ Η ΙΤΑΛΙΑ

Ο περίφημος σήμερα Ιταλός τεχνόρος Άνσέλμι, νεώτατος εκείνο τον καιρό, ήταν με την κομπανία του στην Αθήνα. Είχε κάνει έδω πολλούς φίλους δημοσιογράφους, καθώς και τον μακαρίτη διευθυντή του «Σκρίπ», τον έξυπνότατο κείνον Εύάγγελο Κουσουλάκο.

Συχνά τριγύριζαν μαζί, για να βλέπη ο Άνσέλμι την Αθήνα. Άλλά ο Κουσουλάκος φουρκιζόταν, γιατί ό,τι, ό,τι κι' αν του έδειχνε, ο νεαρός Ιταλός του άπαντούσε περιφρονητικά πώς είχαν καλύτερο στην Ιταλία.

— Ίδες ούρανό!..

— Που ο δικός μας!..

— Ίδες Πανεπιστήμιο! Ίδες Μουσείο!

— Που τ'ά δικά μας!..

Έτσι για όλα. Μια μέρα, περνούσαν απέξω από ένα μεγάλο κτίριο, που ο Άνσέλμι το κοίταζε με περιέργεια.

— Αυτό, του λέει ο Κουσουλάκος, είναι φυλακή.

— Που να ιδής τις φυλακές τις δικές μας! του άπαντά άμέσως ο Άνσέλμι.

— Χμ! κάνει πονηρά ο Κουσουλάκος: μα σ' αυτή έδω τη φυλακή είναι φυλακισμένος κι' ο μπάρμπας μου!

Τ'ό πίστεψε ο Άνσέλμι και περήφανα άποκρίθηκε:

— Ά! έγω δεν έχω μπάρμπα σε φυλακή!..

— Μπούμ! δός σου ο Θεός! φώναξε ο Κουσουλάκος: να επιτέλους κι' ένα πράμα που δεν τόχετε στην Ιταλία: μια φυλακή που νάχη μέσα το μπάρμπα σου!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

Τά παιδιά είναι τόσο χαρούμενα, ώστε ούτε αυτή ή ύπενθύμιση δεν τ'ά κάνει να κατσουφιάζουν. Κι' ο παπάς έξακολουθεί:

— Τώρα όμως δεν νομίζετε ότι χρωστάτε να ευχαριστήσετε το θείο σας και τη θειά σας, που έκαναν για χάρη σας τόσες θυσίες.

— Ω, ναί! ω, ναί! Ευχαριστούμε! ευχαριστούμε! φωνάζει βλη ή παρέα.

Γίποτα δεν ανοίγει περισσότερο τις καρδιές από τη χαρά. Η ίδια σκέψη περνάει από το μυαλό καθενός, αλλά μόνο ή Μαγδαληνή κατορθώνει να την έκφραση.

— Δείζουν περισσότερο από μας να πάρουν βραβεία! λέει.

Και άμέσως ο χορός με μια φωνή έπαναλαμβάνει:

— Όλα τ'ά βραβεία στο θείο Βαρνάβα! Όλα τ'ά βραβεία στη θειά Άγλαΐα.

— Ζήτω! ζήτω! φωνάζει το ύπηρετικό προσωπικό.

— Μπράβο, μπράβο! λέει κι' ο παπάς με πρόσωπο που λάμπει από χαρά, ενώ ή θειά κι' ο θεός διαμαρτύρονται.

Τά παιδιά όμως, μ' ένα κοινό κίνημα, τρέχουν όλα κοντά τους. Η Μαγδαληνή βγάξει το στεφάνι της από τα μαλλιά της και τ'άκουμπάει σ'α γόνατα της θειάς Άγλαΐας. Ο Γιαννάκης αναγγέλλει με στεντορεία φωνή:

— Θειά Άγλαΐα: Πρώτο βραβείο καλοσύνης και ύπομονής!

Μια θύελλα από χειροκροτήματα και ζητωκραυγές ύποδέχεται τ'ά λόγια αυτά, ενώ ή θειά Άγλαΐα διαμαρτύρεται ζωηρά.

— Ζήτω ή θειά Άγλαΐα! Μπράβο στη θειά Άγλαΐα!

Ο παπάς χειροκροτεί μ' όλη του τη δύναμη. Η Πουλχερία, ή Μαρία, ή Ζωή κι' ο Σουλπίκιος φωνάζουν «ζήτω» ακόμη δυνατότερα απ' τα παιδιά και, ω, τί μεγάλη έκπληξη, να κι' ο θεός Βαρνάβας που όρθώνει κι' αυτός το ψηλό του ανάστημα και λέει δυνατά με τη βροντερή φωνή του:

— Δεν μπορώ παρά να ένωθώ κι' έγω μαζί σας, φίλοι μου, για να φωνάξω κι' έγω μ' όλη μου την καρδιά: «Ζήτω της θειάς

Άγλαΐας». Χάρη σε σας κατορθώσα να την γνωρίσω και να την έκτιμήσω. Τιμή στην καλοσύνη της, στην ύπομονή της, σ'α ευγενικά της χαρίσματα! Τιμή στη θειά Άγλαΐα!

Αυτή τη φορά γίνεται σωστός παν-

«Η Πουλχερία, ή Μαρία, ή Ζωή και ο Σουλπίκιος φωνάζουν ζήτω...» (Σελ. 617, στ. α'.)

ζουρλισμός. Ένας πανζουρλισμός που μεγαλώνει όλοένα και διαρκεί ως τη στιγμή που κι' ή θειά Άγλαΐα σηκώνεται κι' αυτή από τη θέση της.

Είναι πολύ χλωμή, μα τ'ά μάτια της λάμπουν: και μέσ' στη σιωπή, που δύ-

«Περασμένα, ξεχασμένα, ξαδελφή μου!..» (Σελ. 617, στ. γ'.)

σκολα κατόρθωσε να επίδληθ, άκούγεται ή φωνή της που τρέμει από συγκίνηση.

— Ευχαριστώ, ξάδελφέ μου, λέει, ευχαριστώ, φίλοι μου, αλλά κι' έγω τώρα πρέπει να κρίνω δίκαια και να δείξω σε ποιόν αξίζουν οι έπαινοι περισσότερο παρά σε μένα. Τό θείο Βαρνάβα χρωστάτε να ευχαριστήσετε, αυτόν που προθυμοποιήθηκε να θυσιάση την ήσυχία του, για να σας κάνει καλά παιδιά, φρόνιμα κι' αξιαγάπητα. Είχε τη δύναμη, τη φρόνηση και την εκανότητα ν' άποτελειώση το μεγάλο αυτό έργο, που μόνη μου έγω δεν θά κατορθώνα ποτέ να επιτύχω. Θεωρώ λοιπόν πολύ ευτυχισμένο τον έαυτό μου που μπορώ να ένωθώ μαζί σας, για ν' αναγνωρίσω τις μεγάλες άρετές του θείου Βαρνάβα, που ως τώρα τον έκρινα άσχημα.

— Ζήτω, ζήτω! Τρεις φορές ζήτω ο θεός Βαρνάβας! φωνάζει ο Γιαννάκης.

Μια δεύτερη θύελλα ξεσπάει, δυνατότερη κι' από την πρώτη, που κάνει όλα τ'ά τζάμια του σπιτιού να τρίζουν. Όλες οι φωνές ένώνονται για να πανηγυρίσουν την συμφιλώση του θείου Βαρνάβα και της θειάς Άγλαΐας.

Χοντρά δάκρυα χαράς κυλούν από τ'ά μάγουλα του άγαθού παπά, την ώρα που οι δυο παλιοί έχθροι δίνουν τ'ά χέρια.

— Περασμένα, ξεχασμένα, ξαδελφή μου!..

— Περασμένα, ξεχασμένα, ξάδελφέ μου. Δεν σας γνώριζα όπως έπρεπε. Έγω είχα όλο το άδικο με το μέρος μου.

— Καθόλου, έγω.

— Όχι, όχι, έγω.

Ο παπάς έπεριπαίνει:

